

دفترچه سؤالات مرحله دوم

سی و چهارمین المپیاد ادبی

سال برگزاری	تعداد سؤالات	زمان پاسخ‌گویی
۱۴۰۰	۱۰۰	۱۱۰ دقیقه

توضیحات مهم

- ۱- کد دفترچه‌ی سؤالات شما ۱ است. این کد را در محلّ مربوط روی پاسخ‌نامه با مداد پر کنید. در غیر این صورت پاسخ‌نامه‌ی شما تصحیح نخواهد شد. توجه داشته باشید کد دفترچه‌ی سؤالات شما که در زیر هر یک از صفحه‌های این دفترچه نوشته شده است، با کد اصلی که در همین صفحه است، یکی باشد.
- ۲- بلافاصله پس از آغاز آزمون، تعداد سؤالات داخل دفترچه و وجود همه‌ی برگه‌های دفترچه‌ی سؤالات را بررسی نمایید. در صورت وجود هر گونه نقصی در دفترچه، در اسرع وقت مسئول جلسه را مطلع کنید.
- ۳- یک برگ پاسخ‌نامه در اختیار شما قرار گرفته که مشخصات شما بر روی آن نوشته شده است. در صورت نادرست بودن آن، در اسرع وقت مسئول جلسه را مطلع کنید.
- ۴- کلیه جواب‌ها باید در پاسخ‌نامه وارد شود. بدیهی است موارد مندرج در دفترچه سؤالات تصحیح نشده و به آن‌ها هیچ نمره‌ای تعلق نخواهد گرفت.
- ۵- نام و نام‌خانوادگی خود را روی کلیه صفحات دفترچه سؤالات و پاسخ‌نامه بنویسید.
- ۶- برگه‌ی پاسخ‌نامه شما را دستگاه تصحیح می‌کند، پس آن را تا نکنید و تمیز نگه دارید و به علاوه، پاسخ هر پرسش را با مداد مشکی نرم در محلّ مربوط علامت بزنید. لطفاً خانه‌ی مورد نظر را کاملاً سیاه کنید.
- ۷- همراه داشتن هر گونه کتاب، جزوه، یادداشت و لوازم الکترونیکی نظیر تلفن همراه و لپ‌تاپ ممنوع است. همراه داشتن این قبیل وسایل حتی اگر از آن استفاده نکنید یا خاموش باشد، تقلّب محسوب خواهد شد.
- ۸- دفترچه سؤالات باید همراه پاسخ‌نامه به مسئولین جلسه تحویل شود.
- ۹- پاسخ درست به هر سؤال ۳ نمره‌ی مثبت و پاسخ نادرست یک نمره منفی دارد.

۱- با توجه به متن زیر کدام گزینه از دلایل عصبانیت بوسهل نیست؟

«و نصر خلف دوست من بود، از وی پرسیدم که: «چه رفت؟» گفت که: «چون حسنگ بیامد، خواجه بر پای خاست. چون او این مکرمت بکرد، همه اگر خواستند یا نه، برپای خاستند. بوسهل زوزونی بر خشم خود طاققت نداشت؛ برخاست نه تمام و بر خویشتن می‌ژکید. خواجه احمد او را گفت: «در همه کارها ناتمامی.» وی نیک از جای بشد و خواجه، امیر حسنگ را، هر چند خواست که پیش وی نشیند، نگذاشت و بر دست راست من نشست و دست راست خواجه ابوالقاسم و بونصر مشکان را بنشانند- هر چند ابوالقاسم کثیر، معزول بود؛ اما حرمتش سخت بزرگ بود- و بوسهل بر دست چپ خواجه، از این نیز سخت‌تر بتابید و خواجه بزرگ روی به حسنگ کرد و گفت: «خواجه چون می‌باشد و روزگار چگونه می‌گذارد؟» گفت: «جای شکر است.»

۱) بوسهل را سمت چپ خواجه احمد حسن میمندی نشانند.

۲) حسنگ روحیه خوبی داشت و از اوضاع شاکر بود.

۳) احترام خواجه احمد حسن به حسنگ وزیر.

۴) بونصر مشکان را سمت راست خواجه احمد نشانند.

۲- در کدام گزینه ساختار عبارت به نحوی است که بیانگر ظاهرسازی است؟

۱) بوسهل گفت: «از آن ناخویشتن شناسی که وی با خداوند در هرات کرد در روزگار امیر محمود، یاد کردم؛ خویش را نگاه نتوانستم داشت.»

۲) دو مرد پیک راست کردند با جامه پیکان که از بغداد آمده‌اند و نامه خلیفه آورده‌اند.

۳) و حسنگ را هم چنان می‌داشتند و او لب می‌جنبانید و چیزی می‌خواند.

۴) اگر وقتی تخت ملک به تو رسد، حسنگ را بر دار باید کرد.

۳- توضیح همه گزینه‌ها درست است به جز ؟

۱) بوسهل، با جاه و نعمت و مردمش، در جنب امیر حسنگ، یک قطره آب بود از رودی؛ فضل جای دیگر نشیند. (بوسهل از حسنگ باسوادتر بود.)

۲) من از خون همه جهانیان بیزارم. (من دوست ندارم یک نفر در جهان کشته شود.)

۳) امیر پرسید: «آن خلعت و طرایف به کدام موضع سوختند؟» (امیر مسعود راجع به سوزاندن هدیه‌ها پرسید.)

۴) خواجه بوسهل را که بر این آورد؟ که آبروی خویش را ببرد. (بوسهل خودش آبروی خودش را با کارهای بدش برد.)

محاسبات و نکته‌های مهم

۴- در کدام گزینه فعل کمکی به قرینه لفظی حذف شده است؟

- (۱) فصلی خواهم نبشت در ابتدای این حال بر دار کردن این مرد، و پس به شرح قصه شد.
- (۲) خواجه بوسهل زوزنی چند سال است تا گذشته شده است و به پاسخ آن که از وی رفت گرفتار.
- (۳) چاکران و بندگان را زبان نگاه باید داشت با خداوندان، که مُحال است روباهان را با شیران چخیدن.
- (۴) بدان سبب مردمان زبان بر بوسهل دراز کردند که: زده و افتاده را توان زد؛ مرد آن است که گفته‌اند «العفو عند القدره» به کار تواند آورد.

۵- از کدام گزینه معنی «جبر» برداشت نمی‌شود؟

- (۱) و لا تبدیل لخلق الله.
- (۲) نعوذ بالله من قضاء السوء
- (۳) قضا در کمین بود، کار خویش می‌کرد.
- (۴) علی الرسم فی امثالها.

بر اساس حکایت زیر به سؤالا ۶ تا ۸ پاسخ دهید.

با طایفه بزرگان به کشتی در نشسته بودم. زورقی در پی ما غرق شد. دو برادر به گردابی درافتادند. یکی از بزرگان ملاح را گفت: بگیر این هر دو را تا صد دینارت بخشم. ملاح در آب افتاد، تا یکی برهانید، دیگر مرده بود. گفتم: بقیت عمرش نمانده بود؛ از این سبب در گرفتن او تأخیر کرد و در آن دیگر تعجیل. ملاح بخندید و گفت: آنچه تو گفتی، یقین است. دیگر آن که میل خاطر من به رهانیدن این بیشتر بود که وقتی در راه مانده بودم و مرا بر شتری نشانند، و از دست آن یکی تازیانه‌ای خورده بودم در طفولیت. گفتم: صدق الله من عمل صالحاً فلنفسه و من أساء فعليها.

تا توانی درون کس مخراش
کندر این راه خارها باشد
کار درویش مستمند بر آر
که تو را نیز کارها باشد

۶- کدام ویژگی دستوری در حکایت دیده نمی‌شود؟

- (۱) جابه‌جایی ارکان و حذف به قرینه.
 - (۲) «را» به معنی «به» (یک بار)
 - (۳) کاربرد دو حرف اضافه با یک متمم (دو بار)
 - (۴) کاربرد بای تأکید یا زینت (دو بار)
- ۷- همه گزینه‌ها جز گزینه . . . درست است.

- (۱) خار، خراشیدن و گرداب استعاره هستند.
- (۲) ملاح، گرداب، زورق و کشتی مراعات نظیر دارند.
- (۳) مفاهیم تنبیه، نجات، تقدیر و پاداش در حکایت است.
- (۴) تضاد و تباین بین تأخیر و تعجیل.

محاسبات و نکته‌های مهم

۸- با توجه به حکایت، کدام گزینه، دلیل ملاح برای تعجیل در نجات دادن یکی از برادران و تأخیر در دیگری نیست؟

- (۱) فرصت کم ملاح و الزام به نجات یکی.
(۲) دسترس بودن برادر نجات یافته.
(۳) تقدیر مرگ یکی و ماندن دیگری و نیز پاداش.
(۴) تمایل ملاح و عملکرد خوب برادر نجات یافته.

۹- کدام داستان باب اول بر بی فایده بودن تربیت نااهل تأکید دارد؟

- (۱) داستان طایفه دزدان عرب
(۲) داستان پادشاه و غلام عجمی دریا ندیده
(۳) پادشاه و دستور کشتن اسیر
(۴) سرهنگ زاده بر در سرای اغلمش

۱۰- با توجه به حکایت زیر، کدام گزینه علت زندانی کردن وزیران به دست هرمز نیست؟

هرمز را گفتند: وزیران پدر را چه خطای دیدی که بند فرمودی؟ گفت: خطایی معلوم نکردم؛ ولیکن دیدم که مهابت من در دل ایشان بی کران است و بر عهد من اعتماد کلی ندارند؛ ترسیدم از بیم گزند خویش آهنگ هلاک من کنند.

- (۱) بی اعتمادی وزیران به هرمز به دلیل ترس از وی.
(۲) بی اعتمادی هرمز به وزیران به دلیل خیانت به پدر.
(۳) ترس بیش از حد وزیران از هرمز و نگرانی از جان خویش.
(۴) توطئه کشتن هرمز به دست وزیران به دلیل ترس از جانشان.
۱۱- مفهوم داخل کمانک در همه گزینه‌ها با متن آن‌ها هماهنگ است؛ جز گزینه

- (۱) ظالمی را حکایت کنند که هیزم درویشان خریدی به حیف و توانگران را دادی به طرح. (دغل کاری)
(۲) از آنجا که همت درویشان است و صدق معاملات ایشان، خاطری همراه ما کن. (پاک نفسی)
(۳) مصلحت ندیدم ریش درونش را به ملامت خراشیدن و نمک پاشیدن. (جنگ کردن)
(۴) خدمتکاران به لهو و لعب مشغولند و در ادای خدمت متهاون. (سهل انگاری)

محاسبات و نکته‌های مهم

۱۲- در کدام گزینه عبارت کنایی به معنی «تاراحت شدن» وجود ندارد؟

- ۱) چون لشکر از هر دو طرف روی در هم آوردند، اول کسی که به میدان درآمد، این پسر بود.
- ۲) ملک را پند وزیر ناصح موافق طبع مخالف نیامد و روی از این سخن در هم کشید و به زندانش فرستاد.
- ۳) روی از حکایت من در هم کشید و سخن‌های رنجش‌آمیز گفتن گرفت.
- ۴) ملک روی از این سخن در هم آورد و گفت: آن دروغ پسندیده‌تر آمد مرا از این راست که تو گفتی.

۱۳- آرایه ادبی کدام گزینه با بقیه متفاوت است؟

- ۱) ملوک از بهر پاس رعیتند؛ نه رعیت از بهر طاعت ملوک.
- ۲) ظن آن شخص فاسد شد و بازار اینان کاسد.
- ۳) ای مردان بکوشید یا جامه زنان بیوشید.
- ۴) کسی گفتش چه آفت است که موجب چندین مخافت است؟

۱۴- کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) از بطش او هم چنان ایمن نیستیم: نگران حمله او هستیم و احتیاط می‌کنم.
- ۲) طاقت بار فاقه نمی‌آرم: شترسواری برایم سخت است.
- ۳) وجه کفاف به تفاریق مجری باید داشت: حقوق را باید اندک‌اندک داد.
- ۴) دشمنی صعب روی نمود؛ همه پشت دادند: با حمله دشمن گریختند.

۱۵- با توجه به متن زیر، کدام گزینه از متن استنباط نمی‌شود؟

«طایفه دزدان عرب بر سر کوهی نشسته بودند و منفذ کاروان بسته و رعیت بلدان از مکاید ایشان مرعوب و لشکر سلطان مغلوب. به حکم آن که ملادی منیع از قلّه کوهی به دست آورده بودند و ملجأ و مأوای خود کرده.»

- ۱) مردمان شهر از دزدان می‌ترسیدند.
- ۲) دزدان در پناهگاهی مخفی درون کوه می‌زیستند.
- ۳) سپاه سلطان همواره از دزدان شکست می‌خورد.
- ۴) گذرگاه کاروان مسدود بود.

محاسبات و نکته‌های مهم

۱۶- در ابیات زیر کدام آرایه وجود دارد؟

«اگر تندبادی برآید ز کنج / به خاک افکند نارسیده ترنج

ستمکاره خوانیمش ار دادگر؟ / هنرمند دانیمش ار بی‌هنر؟

اگر مرگ داد است، بیداد چیست؟ / ز داد این همه بانگ و فریاد چیست؟»

(۲) صدامعنایی

(۱) پارادوکس (تناقض‌نما)

(۴) حسن تعلیل

(۳) براعت استهلال (خوش آغازی)

۱۷- بنابر آنچه از ابیات شاهنامه برمی‌آید، فردوسی در گذشته شدن سهراب، کدام افراد را بیشتر مقصر می‌داند؟

(۲) رستم، کیکاووس، افراسیاب

(۱) هومان، زندرزم، افراسیاب

(۴) رستم، تهمینه، گژدهم

(۳) گردآفرید، افراسیاب، کیکاووس

۱۸- استفهام بیت زیر کدام معنای ثانوی را دارد؟

که رستم که باشد که فرمان من / کند سست و پیچد ز پیمان من؟

(۴) تقریری

(۳) تأکیدی

(۲) انکاری

(۱) توبیخی

۱۹- همهٔ افراد از خویشان رستم هستند؛ به جز . . .

(۴) فرامرز

(۳) گیو

(۲) تهمینه

(۱) فریبرز

۲۰- معنی لغات مشخص شده در کدام گزینه به ترتیب، درست بیان شده است؟

- بدین لشکر گشن بنهاد روی

- به مُستی رسید این از آن، آن از این

- ز تنهای خوی و خون همی ریختند

- ز اسپان فرو ریخت بر گستان

(۲) گِلِه، انبوه، زره اسب، عرق

(۱) شکایت، انبوه، زره اسب، سرشت

(۴) گلایه، انبوه، شاخ و برگ، خصلت

(۳) خماری، خسته، انبوه، عرق

۲۱- قافیه در کدام گزینه حرف یا حروف الحاقی دارد؟

(۲) همه کارت از یکدیگر بدتر است / تو را شهریاری نه اندر خور است

(۱) بدو گفت کز تو بپرسم سخن / همی راستی باید افکند بن

(۴) بزد سخت و آورد کتفش به درد / بیبجید و درد از دلیری بخورد

(۳) میان جوان را نبد آگهی / بماند از هنر دست رستم تهی

محاسبات و نکته‌های مهم

۲۲- کدام گزینه از نظر گاه مفهومی با بیت زیر همخوانی دارد؟

خاکروب در میخانه کنم مژگان را

گر چنین جلوه کند مغیبه باده فروش

(۱) ای شاهد قدسی که کشد بند نقابت/ وی مرغ بهشتی که دهد دانه و آبت

(۲) باده در ده چند از این باد غرور/ خاک بر سر نفس نافر جام را

(۳) من از ورع می و مطرب ندیدمی زین پیش / هوای مغیجگانم در این و آن انداخت

(۴) دلم ز صومعه بگرفت و خرقه سالوس / کجاست دیر مغان و شراب ناب کجا؟

۲۳- از کدام گزینه بی اعتباری دنیا برداشت نمی شود؟

(۱) مرا در منزل جانان چه امن عیش چون هر دم / جرس فریاد می دارد که بر بندید محمل ها

(۲) حدیث از مطرب و می گو و راز دهر کمتر جو / که کس نگشود و نگشاید به حکمت این معما را

(۳) ده روزه مهر گردون افسانه است و افسون / نیکی به جای یاران فرصت شمار یارا

(۴) آیینۀ سکندر جام می است بنگر / تا بر تو عرضه دارد احوال ملک دارا

۲۴- کدام گزینه با بیت در تقابل است؟

اگر دشنام فرمایی و گر نفرین دعا گویم / جواب تلخ می زبید لعب لعل شکرخا را

(۱) به خلق و لطف توان کرد صید اهل نظر / به بند و دام نگیرند مرغ دانا را

(۲) تیری که زدی بر دلم از غمزه خطا رفت / تا باز چه اندیشه کند رای صوابت

(۳) حافظ نه غلامی است که از خواجه گریزد / صلحی کن و باز آ که خرابم ز عتابت

(۴) خمی که ابروی شوخ تو در کمان انداخت / به قصد جان من زار ناتوان انداخت

۲۵- کدام گزینه با ابیات زیر همخوانی ندارد؟

روزه یک سو شد و عید آمد و دل ها برخاست / می ز خمخانه به جوش آمد و می باید خواست

نوبه زهدفروشان گران جان بگذشت / وقت رندی و طرب کردن رندان پیداست

چه ملامت بود آن را که چنین باده خورد / این چه عیب است بدین بی خردی وین چه خطاست

محاسبات و نکته های مهم

باده نوشی که در او روی و ریایی نبود / بهتر از زهدفروشی که در او روی و ریاست

ما نه رندان ریاییم و حریفان نفاق / آن که او عالم سرّ است بدین حال گواست

(۱) عید فطر وقت رندی کردن است. (۲) بدترین کار نزد حافظ ریاکاری است.

(۳) در راه عشق ملامت شنیدن شیرین است. (۴) خدا خود از دل حافظ خبر دارد.

۲۶- کدام گزینه ایهام دارد؟

(۱) سینه از آتش دل در غم جانانه بسوخت / آتشی بود در این خانه که کاشانه بسوخت

(۲) تنم از واسطه دوری دلبر بگداخت / جانم از آتش مهر رخ جانانه بسوخت

(۳) سوز دل بین که ز بس آتش اشکم دل شمع / دوش بر من ز سر مهر چو پروانه بسوخت

(۴) خرقه زهد مرا آب خرابات ببرد / خانه عقل مرا آتش میخانه بسوخت

۲۷- در کدام گزینه ترجیح معشوق بر پدیده‌های طبیعی دیده نمی‌شود؟

(۱) به یک کرشمه که نرگس به خودفروشی کرد / فریب چشم تو صد فتنه در جهان انداخت

(۲) شراب خورده و خوی کرده می‌روی به چمن / که آب روی تو آتش در ارغوان انداخت

(۳) ز شرم آن که به روی تو نسبتش کردم / سمن به دست صبا خاک در دهان انداخت

(۴) به بزمگاه چمن دوش مست بگذشتم / چو از دهان توام غنچه در گمان انداخت

۲۸- در کدام گزینه طنز و تحقیر با هم دیده می‌شود؟

(۱) به می سجاده رنگین کن گرت پیر مغان گوید / که سالک بی‌خبر نبود ز راه و رسم منزل‌ها

(۲) حافظ مرید جام می است ای صبا برو / وز بنده بندگی برسان شیخ جام را

(۳) یار مردان خدا باش که در کشتی نوح / هست خاکی که به آبی نخرد طوفان را

(۴) دوش از مسجد سوی میخانه آمد پیر ما / چیست یاران طریقت بعد از این تدبیر ما

محاسبات و نکته‌های مهم

۲۹- عین الترجمة الصحيح: لو أعطيت الأقاليم السبعة بما تحت أفلاكها على أن أعصى الله في نملأ أسلئها جُلب شعيرة، ما فعلت.

- ۱) اگر قرار باشد هفت قطعه زمین بدهم تا هر چه را زیر آسمان هاست، به من بدهند تا در مورد مورچه‌ای از خدا نافرمانی کنم و پوست جویی را به زور از آن بگیرم، این کار را انجام نمی‌دهد.
- ۲) اگر سرزمین‌های هفتگانه را با آنچه زیر آسمان هایش هست، به من بدهند تا در مورد مورچه‌ای در برابر خدا سرکشی کنم و پوست جویی را به زور از او بگیرم، انجام نمی‌دهم.
- ۳) اگر سرزمین‌های هفتگانه با هر چه زیر آسمان هایش هست، به من داده می‌شد تا در مورد مورچه‌ای از خدا نافرمانی کنم و پوست جویی را به زور از او بگیرم، انجام نمی‌دادم.
- ۴) اگر آسمان‌های هفتگانه با هر چه زیرش هست، به من عطا می‌شد تا در حق مورچه‌ای در درگاه خدا گناه کنم و دانه جویی را به زور از او بگیرم، انجام نمی‌دادم.

۳۰- عین الترجمة الصحيحة في الكلمات التالية. (لم يسمع، أن يسمع، ليسمع، قد يسمع، أسمع)

- ۱) نشنید، نخواهد شنید، باید بشنود، گاهی می‌شنود، بشنو
- ۲) نشنیده است، هرگز نخواهد شنید، باید بشنود، شنیده است، می‌شنوم
- ۳) نمی‌شنود، نخواهد شنید، تا اینکه بشنود، شاید بشنود، شنواترین
- ۴) نشنید، نخواهد شنید، تا بشنود، گاهی می‌شنود، می‌شنوم

۳۱- عین إعراب «أكبر» و «الحُمق» و «الإغراق» و «المدح» في جملة «أكبر الحُمق الإغراق في المدح و الذم».

- ۱) مبتدأ و مضاف إليه و خبرٌ و مجرورٌ بحرف جرّ
- ۲) مبتدأ و خبرٌ و صفةٌ و جارٌ و مجرورٌ
- ۳) فاعلٌ و مضافٌ إليه، مفعولٌ و مجرورٌ بحرف جرّ
- ۴) فاعلٌ و مفعولٌ و مضافٌ إليه و جارٌ و مجرورٌ

۳۲- عین نوع الكلمات التالية: مُشاهد، مكاتب، مُعتمد، خلاق، أشد.

- ۱) اسم فاعل و اسم مكان و اسم مفعول و اسم مبالغة و اسم تفضيل
- ۲) اسم مفعول و اسم مكان و اسم فاعل و اسم مبالغة و اسم تفضيل
- ۳) مصدر و اسم مكان و اسم مفعول و اسم مبالغة و اسم فاعل
- ۴) اسم فاعل و اسم مفعول و اسم فاعل و اسم مبالغة و اسم تفضيل

محاسبات و نکته‌های مهم

۳۳- عین الصحیح فی التحلیل الصّرفی و الإعراب فی جملة: «الْعَمَالُ الْأَقْوِيَاءُ يَعْمَلُونَ فِي الْمَصْنَعِ عَمَلُ الْمُجْدِّينَ.»

(۱) الْعَمَالُ = مبتدأ، جمع تكسير و مفردة: عامل / الأقوياء = خبر / في المصنع = جارّ و مجرور / عمل = مفعول

(۲) الأقوياء = صفة / يعملون = خبر / مصنع = اسم مكان / مجدين = مضاف إليه

(۳) الْعَمَالُ الْأَقْوِيَاءُ = مبتدأ / يعملون في المصنع = خبر / عمل = مفعول / المجدين = حال

(۴) الأقوياء = مضاف إليه، مفردة = قوی / يعملون = فعل ثلاثی مجرد / في = حرف جرّ

۳۴- با توجه به معنای هر بیت، حرف «که» در کدام دو گزینه کارکرد یکسانی دارد؟

(الف) دیگری را در کمند آور که ما خود بنده‌ایم / ریسمان در پای حاجت نیست دست آموز را

(ب) قیمت عشق نداند قدم صدق ندارد / سست‌عهدی که تحمل نکند بار جفا را

(ج) چشم همت نه به دنیا که به عقبی نبود / عارف عاشق شوریده سرگردان را

(د) مقدار یار هم نفس چون من نداند هیچ کس / ماهی که بر خشک او فتد قیمت بداند آب را

(ه) تو هم چنان دل شهری به غمزه‌ای ببری / که بندگان بنی‌سعد خوان یغما را

(۴) د، هـ

(۳) ج، هـ

(۲) ب، د

(۱) الف، ج

۳۵- در کدام بیت‌ها واژه «مرکب» ساختار دستوری مشابهی دارد؟

(الف) تو آن درخت گلی کاعتدال قامت تو / ببرد قیمت سرو بلند بالا را

(ب) گویی دو چشم جادوی عابد فریب او / بر چشم من به سحر بیستند خواب را

(ج) چون کمان در بازو آرد سروقد سیم‌تن / آرزویم می‌کند کاماج باشم تیر را

(د) می‌رود تا در کمند افتد به پای خویشتن / گر بر آن دست و کمان چشم او فتد نخجیر را

(ه) وقت طرب خوش یافتم آن دلبر طنّاز را / ساقی بیار آن جام می مطرب بزن آن ساز را

(۴) ب، هـ

(۳) ج، هـ

(۲) ب، د

(۱) الف، ج

محاسبات و نکته‌های مهم

۳۶- کدام گزینه با بیت زیر تقابل مفهومی دارد؟

قیمت عشق نداند قدم صدق ندارد / سست عهدی که تحمل نکند بار جفا را

۱) گر پای بر فرقم نهی، تشریف قربت می‌دهی / جز سر نمی‌دانم نهادن عذر این اقدام را

۲) کام‌جویان را ز ناکامی چشیدن چاره نیست / بر زمستان صبر باید طالب نوروز را

۳) خاک پایش خواستن شد باز گفتم زینهار / من بر آن دامن نمی‌خواهم غبار خویش را

۴) سعدی ز فراق تو نه آن رنج کشیده است / کز شادی وصل تو فرامش کند آن را

۳۷- شاعر در کدام بیت از تشبیه بهره نگرفته است؟

۱) پنجه با ساعد سیمین نه به عقل افکندم / غایت جهل بود مشت زدن سندان را

۲) برخی جانت شوم که شمع افق را / پیش بمیرد چراغدان ثریا

۳) سوی تو خوش می‌نماید آینه ما / کآینه پاکیزه است و روی تو پیدا

۴) گر تو شکر خنده آستین نفشانی / هر مگسی طوطیی شوند شکرخا

۳۸- تمام گزینه‌های زیر به جز . . . مفهومی مشترک دارند.

۱) تا بود بار غمت بر دل بی‌هوش مرا / سوز عشقت نشاند ز جگر جوش مرا

۲) غافل مباش از عاقلی درباب اگر صاحب‌دلی / باشد که نتوان یافتن دیگر چنین آیام را

۳) طایر مسکین که مهر بست به جایی / گر بکشندش نمی‌رود به دگر جا

۴) دوست می‌دارم من این نالیدن دلسوز را / تا به هر نوعی که باشد بگذرانم روز را

۳۹- مفهوم کدام بیت با دیگر ابیات همخوانی کمتری دارد؟

۱) سر بنه گر سر میدان ارادت داری / ناگزیر است که گویی بود این میدان را

۲) تا به گریبان نرسد دست مرگ / دست ز دامن نکنیمت رها

۳) آرزو می‌کنم شمع صفت پیش وجودت / که سراپای بسوزند من بی‌سروپا را

۴) وانگه که به تیرم زنی اول خبرم ده / تا پیش‌ترت بوسه دهم دست و کمان را

محاسبات و نکته‌های مهم

۴۰- مفهوم کدام گزینه‌ها به درستی بیان شده است؟

- (الف) ما نتوانیم حقّ حمد تو گفتن / با همه کربویان عالم بالا (ناتوانی از درک خداوند)
 (ب) مردم بیگانه را خاطر نگه دارند خلق / دوستان ما بیازردند یار خویش را (آشناسازی یاران)
 (ج) تو را در آینه دیدن جمال طلعت خویش / بیان کند که چه بوده است ناشکیبا را (بی‌صبری عاشق)
 (د) چون می روشن در آبگینه صافی / خوی جمیل از جمال روی تو پیدا (ظاهر بیانگر باطن)
 (ه) بی‌دهان تو اگر صد قذح نوش دهند / به دهان تو که زهر آید از آن نوش مرا (خوشی عاشق برای معشوق ناگوار است).
 (۱) الف، د، هـ (۲) الف، ب، ج (۳) ب، ج، د (۴) ب، هـ، الف

۴۱- همه آرایه‌ها به جز در بیت زیر وجود دارند.

در خزان هجر گل ای بلبل طبع حزین / خامشی شرط وفاداری بود، غواغا چرا؟

- (۱) مراعات نظیر (۲) تشبیه بلیغ
 (۳) استعارة مکنیه (۴) پارادوکس (تناقض نما)

۴۲- با توجه به بیت کدام گزینه نادرست است؟

«رخت و دیباج حرم چون گل به تاراجش برند / تا به جایی که کفن از بوریا دارد حسین (ع)»

- (۱) «کفن» مفعول است. (۲) «گل» متمم است.
 (۳) «حسین (ع)» نهاد است. (۴) «برند» مضارع التزامی است.

۴۳- کاربرد «را» در پایان تمام بیت‌ها به جز بیت یکسان است.

- (۱) چه زخم چو نای هر دم ز نوای شوق او دم / که لسان غیب خوش‌تر بنوازد این نوا را
 (۲) چو به دوست عهد بندد ز میان پاک‌بازان / چو علی که می‌تواند که به‌سر برد وفا را
 (۳) به دو چشم خون فشانم، هله‌ای نسیم رحمت / که ز کوی او غباری به من آر توتیا را
 (۴) به خدا که در دو عالم اثر از فنا نماند / چو علی گرفته باشد سر چشمه بقا را

محاسبات و نکته‌های مهم

۴۴- در همه گزینه‌ها آرایه «تلمیح» به کار رفته است، به جز

- ۱) هوای ماه خرگاهی مکن ای کلبه درویش / ننگجد موبک کیوان شکوه پادشاه اینجا
- ۲) سری افتاده به خاک و پری افشاند به افلاک / رفر آسا ره معراج بیویم خدا را
- ۳) ارم چه حاصل و ذات‌العماد کآخر کار / همان نصیبه شداد می‌رسد ما را
- ۴) بید آشفته‌تر از طره لیلاست ز باد / نه عجب گر کند این منظره مجنون ما را

۴۵- کدام واژه بیت زیر رنگ عرفانی کمتری دارد؟

«قاف عزلت تو به من دادی و اقلیم بقا / تا توانستم از این قاعده عنقا گشتن»

۱) عنقا	۲) اقلیم
۳) قاف	۴) بقا

۴۶- آثار منسوب به چند نویسنده یا شاعر درست است؟

(تلماک: فنلن)، (سیاحتنامه ابراهیم بیک: حاج زین‌العابدین مراغه‌ای)، (قرارداد اجتماعی: ژان ژاک روسو)، (حدائق السحر: رشیدالدین وطواط)، (مجموعه هوپ‌هوپ‌نامه: محمدعلی بامداد)، (برگ‌هایی در آغوش باد: غلامحسین یوسفی)، (سخن و سخنوران: بدیع‌الزمان فروزانفر)، (نقدالشعر: قدامة بن جعفر)، (جلایرنامه: قائم مقام فراهانی)

۱) هشت	۲) شش
۳۹ پنج	۴) هفت

۴۷- همه گزینه‌ها به جز درباره ویژگی‌های شعر عصر بیداری درست است.

- ۱) نگرش شاعران و نویسندگان نسبت به جهان بیرون، از عینیت و جزئی‌نگری به ذهنیت و کلی‌نگری گرایید.
- ۲) تقید به قالب‌های شناخته شده سنتی در شعر شاعرانی چون سید اشرف‌الدین کمتر دیده می‌شود.
- ۳) دفاع از حقوق رنجبران یا ادبیات کارگری در شعر شاعرانی چون محمدعلی افراشته جلوه‌گر شد.
- ۴) در عرصه ادب، اندیشه‌های تازه بیشتر از دستاوردهای اجتماعی نهضت مشروطیت، الهام می‌گرفت.

محاسبات و نکته‌های مهم

۴۸- دربارهٔ روزنامه‌های عصر بیداری، همهٔ گزینه‌ها درست است؛ به جز

- ۱) ادیب‌الممالک فراهانی، نویسندهٔ روزنامهٔ ایران سلطانی است که در جناح سنت‌گرای شعر دورهٔ بیداری جای دارد.
- ۲) میرزادهٔ عشقی در سال ۱۳۳۹ ه.ق. روزنامهٔ قرن بیستم را دایر کرد که پس از چهار شماره به مدت هجده ماه تعطیل شد.
- ۳) روزنامه‌های عراق عجم و ارشاد، با همکاری قلمی ادیب‌الممالک فراهانی منتشر می‌شد.
- ۴) محمد تقی بهار، روزنامهٔ خراسان را در دوران استبداد صغیر و پس از آن روزنامهٔ نوبهار را در تهران منتشر کرد.

۴۹- دربارهٔ بیت زیر از ملک‌الشعرا بهار کدام گزینه نادرست است؟

«مه کرد مسخر دره و کوه لزن را / پر کرد ز سیماب روان دشت و چمن را»

- ۱) اشارات کوتاه شاعر به حوادث و دوره‌های گذشته، بیانگر وسعت دامنهٔ معرفت وی نسبت به تاریخ ایران است.
- ۲) این قصیده از آخرین سروده‌های بهار در لوزان سویس به یاد وطن است که در آن فقط از درخشندگی فرهنگ و بهره‌مندی از پیروزی‌ها سخن می‌رود.
- ۳) این قصیده با انتخاب وزن و قافیۀ مناسب با توصیف منظره‌ای از طبیعت آغاز می‌شود.
- ۴) نوعی واقع‌گرایی همراه با تصویرها و تعبیرهای تازه در آن دیده می‌شود و گاه برخی الفاظ فرنگی هماهنگ با کلمات فارسی نیز در آن دیده می‌شود.

۵۰- ملک‌الشعرا بهار لقب «سعدی نو» را به کدام یک از شاعران عصر بیداری داده است؟

- ۱) عارف قزوینی ۲) ایرج میرزا ۳) ادیب نیشابوری ۴) میرزاده عشقی

۵۱- همهٔ گزینه‌ها دربارهٔ نام شاعر ابیات درست است؛ به جز

- ۱) ای قلم تا می‌توانی در قلمدان صبر کن / یوسف آسا، سال‌ها در کنج زندان صبر کن
همچو یعقوب حزین در بیت احزان صبر کن / کور شو، بیرون نیا از شهر کنعان ای قلم (سید اشرف‌الدین گیلانی)
- ۲) ز حد گذشت تعدی کسی نمی‌پرسد / حدود خانهٔ بی‌خانمان ما ز کجاست؟
چه شد که مجلس شورا نمی‌کند معلوم / که خانهٔ غیر است یا که خانهٔ ماست (عارف قزوینی)
- ۳) برخیزم و زندگی ز سر گیرم / وین رنج دل از میانه برگیرم
باران شوم و به کوه و در بارم / گر شوم و به خشک و تر گیرم (ادیب نیشابوری)
- ۴) دوش از جفای خصم ستمگر ظلامه‌ای / بردم به نزد قاضی صلحیۀ بلد
دیدم سرای تیره و تنگی به سان گور / تختی شکسته در بن آن هشته چون لحد (ادیب‌الممالک فراهانی)

محاسبات و نکته‌های مهم

۵۲- کدام صورت بیت زیر از میرزاده عشقی درست است؟

- ۱) اوایل گل سرخ است و ابتدای بهار / نشستام سر سنگی کنار یک دیوار
- ۲) اواخر گل سرخ است و ابتدای بهار / نشستام سر سنگی کنار یک دیوار
- ۳) اوایل گل سرخ است و انتهای بهار / نشستام سر سنگی کنار یک دیوار
- ۴) اوایل گل سرخ است و انتهای بهار / نشستام سر سنگی کنار یک دیوار

۵۳- با توجه به «قصیده پیری» از رودکی با مطلع زیر، کدام گزینه نادرست است؟

«مرا بسود و فرو ریخت هر چه دندان بود / نبود دندان لا بل چراغ تابان بود»

- ۱) وزن بیت «مفاعلهن مفاعلهن مفاعلهن فع لن» است و با موضوع شعر که حسب حال و روایت است، تناسب دارد.
- ۲) از نظر ویژگی‌های زبانی در هر سه سطح آوایی، لغوی و نحوی مختصات زبان فارسی کهن را دارد.
- ۳) از بیت نهم تا سی و سوم رودکی خطاب به ماه‌روی، خود را معرفی می‌کند که تنه اصلی قصیده است.
- ۴) رودکی با وجود برخورداری از حمایت سامانیان، با تکرار ردیف در این قصیده، دریغ مکرر و مؤکد را بیان می‌کند.

۵۴- کدام گزینه با توجه به متن کاوه دادخواه، نادرست است؟

- ۱) توصیف فردوسی از روزگار بیدادگری ضحاک قصیده‌ای از دینگیرادامو شاعر سومری را به یاد می‌آورد.
- ۲) اژی‌دهاک در داستان‌های ایرانی مظهر خوی شیطانی و زشتی و بدی است و در اساطیر ایران مار مظهری از اهریمن است.
- ۳) در اساطیر یونانی، عصیان پرومئیوس در برابر زیوس هم‌چون کاوه در برابر ضحاک به نابودی زیوس و ضحاک می‌انجامد.
- ۴) مصرع «همان‌گه ز بازار برخاست گرد» بر شروع جنبش همگانی مردم دلالت دارد.

۵۵- معانی واژه‌ها در همه گزینه‌ها درست است؛ به جز گزینه

- ۱) (سگالیدن: اندیشیدن)؛ (ضحاک: بسیار خندان)
- ۲) (ربض: دیوار دور شهر و خانه‌های اطراف)؛ (بشخوده: خراشیدن به ناخن)
- ۳) (زبرجد: نوعی سنگ قیمتی)؛ (خوی: عرق)
- ۴) (قرطه: نیم‌تنه)؛ (گرزه: کفچه مار)

محاسبات و نکته‌های مهم

۵۶- کدام گزینه‌ها درباره شعر فرخی سیستانی و منوچهری دامغانی نادست است؟

- (الف) اغلب تشبیه‌های مرکب در شعر فرخی سیستانی همانند دیگر ابزار تخیل در خدمت وصف و مدح است.
 (ب) رویکرد تمثیلی در تشبیه مرکب در شعر فرخی سیستانی دیده می‌شود.
 (ج) بارزترین ویژگی شعر فرخی سیستانی، واقع‌گرایی است.
 (د) رثا در ادبیات فارسی اوزان و بحور خاصی دارد و چکامه فرخی در رثای محمود غزنوی در بحر رمل است.
 (ه) شعر منوچهری توصیف طبیعت و تبیین نگرش برون‌گرایانه شاعر است.
 (و) شعر منوچهری در بیشتر موارد از سطح فراتر می‌رود و به التذاذ از زیبایی بسنده نمی‌کند.

(۱) الف، و (۲) ب، ج (۳) و، هـ (۴) و، د

۵۷- کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) «نرگس تازه چو چاه ذقنی شد به مثل / گر بود چاه ز دینار و ز نقره ذقنا» آوردن تشبیه مرکب با مضامین حسی و غیرحسی.
 (۲) «کبک پوشیده به تن پیرهن خز کبود / کرده با قیر مسلسل دو بر پیرهننا» از تجربه عینی شاعر حکایت دارد.
 (۳) در بیت «بوستان گویی بتخانه فرخار شده است / مرغکان چون شمن و گلبنکان چون و ثنا» اجزای تشبیه با هم تناسب نیز دارند.
 (۴) «خواب دیدم که سیه ابر به دشت و دمن / شسته گرد از رخ نسربین و گل و نسترننا» مطلع شعری اجتماعی و وطنی است با وزنی طربناک.

۵۸- کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) سخن بوفن با مضمون «سبک همان سبک خداوند است؛ یعنی عین نفس آدمی است» درباره شعر ناصر خسرو مصداق دارد.
 (۲) سخن اریک نیوتن با تعبیر «هنر شاعر حالت تقطیرشده همان صورت‌های مأنوس است» درباره شعرهای منوچهری مصداق دارد.
 (۳) فوشه کور معتقد است که «منوچهری فقط مشاهده نمی‌کند؛ بلکه به اصوات هم بیش از پیشینیان خود گوش فرا می‌دهد».
 (۴) ژان ژاک آمپر، فردوسی را «سراینده سرود آزادی» می‌داند.

۵۹- کدام گزینه درباره مسعود سعد سلمان و اشعارش نادرست است؟

- (۱) قصیده «حصار نای» وی در بحر مضارع سروده شده است.
 (۲) قافیه مطلع نمودار «توسیم» است.
 (۳) حصار نای دژی مرتفع در غرب شهر غزنه بوده است.
 (۴) پس از مسعود سعد، ابوفراس حمدانی، شاعر عرب، حبسیه‌ها سرود.

محاسبات و نکته‌های مهم

۶۰- مفهوم ابیات زیر با همهٔ گزینه‌ها به جز . . . متناسب است.

نگویم دد و دام و مور و سمک / که فوج ملائک بر اوج فلک

هنوزت سپاس اندکی گفته‌اند / ز بیور هزاران یکی گفته‌اند

(۱) خدایا دلم خون شد و دیده ریش / که بینم که انعامت از گفت، بیش

(۲) خود نه زبان در دهان عارف مدهوش / حمد و ثنا می‌کند، که موی بر اعضا

(۳) فضل خدای را که تواند شمار کرد / یا کیست آن که شکر یکی از هزار کرد؟

(۴) به جان گفت باید نفس برنفس / که شکرش نه کار زبان است و بس

۶۱- پیام همهٔ گزینه‌ها، لزوم همراهی پیر طریقت را بازمی‌گوید؛ به جز بیت . . .

(۱) قطع این مرحله بی‌همراهی خضر مکن / ظلمات است بترس از خطر گمراهی

(۲) همتم بدرقهٔ راه کن ای طایر قدس / که دراز است ره مقصد و من نوسفرم

(۳) در این شب سیاهم گم گشت راه مقصود / از گوشه‌ای برون آی ای کوبک هدایت

(۴) ای پیک راستان خبر یار ما بگو / احوال گل به بلبل داستان سرا بگو

۶۲- مفهوم عبارت «حق سبحانه و تعالی فرماید: یا ملائکتی قد استحییث من عبدی و لیس له عیری فقد عفرث له» در کدام گزینه نیامده است؟

(۱) ولیکن خداوند بالا و پست / به عصیان در رزق بر کس نیست (۲) نیامد بر این در کسی عذرخواه / که سیل ندامت نشستش گناه

(۳) که گر عالم است این و گر وی جهول / مرا دعوت هر دو آمد قبول (۴) عفو کردم از وی عمل‌های زشت / به انعام خویش آرمش در بهشت

۶۳- در کدام بیت بیشترین اختیار وزنی به کار رفته است؟

(۱) مرا بسود و فرو ریخت هر چه دندان بود / نبود دندان لا بل چراغ تابان بود

(۲) من قوت ز عشق می‌پذیرم / گر میرد عشق، من بمیرم

(۳) یار با ماست چه حاجت که زیادت طلبیم / دولت صحبت آن مونس جان ما را بس

(۴) رزق حلال بایدت، سنت اهل معرفت / دنیی زیر پای نه دست بر آخرت فشان

محاسبات و نکته‌های مهم

۶۴- تقطیع هجایی کدام بیت به صورت (-UU-/U-U-/UU-) است؟

(۱) صحبت معشوق انتظار نیرزد / بوی گل و لاله زخم خار نیرزد

(۲) کیست که پیغام من به شهر شروان برد / یک سخن از من بدان مرد سخندان برد

(۳) دلا معاش چنان کن که گر بلغزد پای / فرشته‌ات به دو دست دعا نگه دارد

(۴) ای ساربان منزل مکن جز در دیار یار من / تا یک زمان زاری کنم به ربع و اطلال و دمن

۶۵- یکی از ویژگی‌های سبکی شعر دوره انقلاب اسلامی، «آشنایی زدایی» است، در همه بیت‌ها نمونه‌ای از هنجار گریزی زبانی وجود دارد؛ به جز

(۱) فوت و فن عشق به شعرم ببخش / تا نشود قافیه‌اندیش‌تر

(۲) دوست‌ترت دارم از هر چه دوست / ای تو به من از خود من خویش‌تر

(۳) از جمله دیشب هم / دیگرتر از شب‌های بی‌رحمانه دیگر بود.

(۴) ز این آتش هفته که در سینه من است / خورشید شعله نه، شرری پیش چشم تو

۶۶- نشانه‌های هجایی بیت زیر در کدام گزینه درست نشان داده شده است؟

«سلسله موی دوست حلقه دام بلاست / هر که در این حلقه نیست، فارغ از این ماجراست»

(۱) UU -- / UU -- / UU -- (۲) --/ U / - UU - / --U/ - UU -

(۳) UU - / - UU - / - U - / - UU - (۴) --- U / U --- / --- U / U ---

۶۷- اگر بیت‌ها را به لحاظ داشتن یکی از آرایه‌های «ایهام تناسب، اغراق، حسن تعلیل و تناقض» مرتب کنیم، کدام ترتیب درست است؟

(الف) سرود مجلس است اکنون ملک به رقص آرد / که شعر حافظ شیرین سخن ترانه توست

(ب) نرگس از چشم تو دم زد، در دهانش زد صبا / درد دندان دارد از آن می‌خورد آب از قلم

(ج) زهرسازی خوش نمی‌سازد مگر عودش بسوخت / کس ندارد ذوق مستی میگساران را چه شد

(د) ای آفتاب خوبان می‌جوشد اندرونم / یک ساعت بگنجان در سایه عنایت

(۱) الف-د-ج-ب (۲) ج-الف-ب-د (۳) د-ج-الف-ب (۴) ب-الف-ج-د

محاسبات و نکته‌های مهم

۶۸- آهنگ و وزن کدام گزینه با بیت زیر مطابق نیست؟

«در کار گلاب و گل حکم ازلی این بود / کاین شاهد بازاری وان پرده نشین باشد»

- ۱) ای باد بامدادی خوش می‌روی به شادی / پیوند روح کردی، پیغام دوست دادی
- ۲) ما بار گه دادیم این رفت ستم بر ما / بر قصر ستمکاران، تا خود چه رسد خذلان؟
- ۳) وقتی دل سودایی می‌رفت به بستان‌ها / بی‌خویشتنم کردی، بوی گل و ریحان‌ها
- ۴) ای پادشه خوبان، داد از غم تنهایی / دل بی‌تو به جان آمد، وقت است که بازآیی

۶۹- عبارت «کلمات را کنار زنید و در زیر آن روحی را که در این تلقی و تعبیر پنهان است، تماشا کنید»، با کدام بیت ارتباط مفهومی ندارد؟

- ۱) زیبا شود به کارگه عشق کار من / هرگه نظر به صورت زیبا کنم تو را
- ۲) کف دریاست صورت‌های عالم / ز کف بگذر اگر اهل صفایی
- ۳) اتحاد یار با یاران خوش است / پای معنی گیر صورت سرکش است
- ۴) نظر به عالم صورت مکن که طایفه‌ای / به چشم خلق عزیزند و در خدای خجل

۷۰- در عبارت زیر منظور از «شاید بود» در کدام گزینه آمده است؟

«آگاه باش ای پسر که هیچ چیز نیست از بودنی و نابودنی و شاید بود که آن شناخته مردم نگشت چنانکه اوست؛ جز آفریدگار جلّ جلاله که شناخت را در او راه نیست.»

- ۱) آنچه وجودش امکان‌پذیر باشد.
- ۲) آنچه شایستگی وجود را داشته است.
- ۳) آنچه ممکن است قبلاً وجود داشته است.
- ۴) همه چیز.

۷۱- معنی درست جمله زیر در کدام گزینه درست است؟

«ایزد تعالی جهان را نه از بهر نیاز خویش آفرید و نه بر خیره آفرید؛ چه بر موجب عدل آفرید.»

- ۱) خدای تعالی جهان را نه به دلیل نیاز خود آفرید و نه آفرینش آن برایش غیرممکن بود؛ بلکه به دلیل عدل آن را آفرید.
- ۲) خدای بلند مرتبه جهان را به دلیل نیاز خود نیافرید و جهان را سرگشته و مبهوت نیافرید؛ بلکه به دلیل عدل آن را آفرید.
- ۳) خدای تعالی جهان را نه به دلیل نیاز خود آفرید و نه بیهوده آفرید. چرا آفرید؟ برحسب عدل آفرید.
- ۴) خدای تعالی جهان را به دلیل نیاز خود نیافرید و جهان را بیهوده نیافرید؛ بلکه بر حسب عدل آفرید.

محاسبات و نکته‌های مهم

۷۲- مفهوم جمله زیر در کدام گزینه درست است؟

«به حقیقت پیامبر راهنمای را بر روزی خوار خدای تعالی فضل آن است که روزی خوار را بر روزی.»

(۱) حقیقتاً برتری پیامبر نسبت به روزی خوار مانند برتری روزی خوار است به روزی.

(۲) به حقیقت برتری پیامبر نسبت به روزی خوار مانند برتری روزی خوار است به روزی.

(۳) در حقیقت دانش پیامبر راهنما نسبت به روزی خوار خدای تعالی مانند دانش روزی خوار است بر روزی.

(۴) در حقیقت فضیلت پیامبر راهنما بر روزی خوار در روزی دادن روزی خوار است.

۷۳- مفهوم عبارت زیر، کدام گزینه است؟

«حقیقت توحید آن است که بدانی که هر چه اندر دل تو آید، نه خدای بود. چه خدای تعالی آفریدگار آن چیز بود؛ بری از شرک و شبه.»

(۱) حقیقت توحید آن است که بدانی هر چه به دل تو وارد شود، خدا نیست؛ زیرا خدای بلند مرتبه آفریننده آن چیز است و او بیزار از شریک و مانند است.

(۲) حقیقت توحید آن است که بدانی هر چه با دل خود بشناسی، خدا نیست؛ زیرا خدای بلند مرتبه آفریننده آن است و میرا از شریک و تاریکی است.

(۳) حقیقت توحید آن است که بدانی هر چه به دل تو بیفتد از شناخت خدا، شناخت واقعی نیست؛ چون او آفریننده آن و پاک از شریک و دور از سایه است.

(۴) حقیقت توحید آن است که بدانی هر چه از شناخت خدا به دل تو وارد شود، شناخت واقعی تو از خدا نیست؛ زیرا او آفریننده آن است و دور از شریک و مانند است.

۷۴- معنی واژه مشخص شده در کدام گزینه درست است؟

(۱) و این جهان را که بسته همی بینی، بند او را (خیره) بدان و بی گمان باش که بند او ناگشاده نماند. خیره: پنهان

(۲) اگر حقیقت توحید خواهی، بدان که هر چه در تو محال است، در ربوبیت صدق است. محال: بیهوده

(۳) در آفریدگار اندیشه مکن که بی راه تر کس آن بود که جایی که راه نبود، راه جوید. بی راه تر: کسی که راهی ندارد.

(۴) آنچه بر موجب عدل بود، بر موجب جهل و گزاف نشاید که نهادش. گزاف: عبث

محاسبات و نکته های مهم

۷۵- کدام گزینه با شعر زیر قرابت بیشتری دارد؟

«زندگی بال و پری دارد با وسعت مرگ»

(۱) زندگی چیزی نیست که لب طاقچه عادت از یاد من و تو برود.

(۲) زندگی جذبه دستی است که می چیند.

(۳) زندگی نوبر انجیر سیاه در دهان گس تابستان است.

(۴) زندگی / تجربه شب پره در تاریکی است.

۷۶- کدام گزینه با شعر زیر قرابت ندارد؟

«گاه زخمی که به پا داشته ام / زیر و بم های زمین را به من آموخته است.»

(۱) پشت سر نیست فضایی زنده / پشت سر مرغ نمی خواند / پشت سر باد نمی آید.

(۲) بد نگوییم به مهتاب اگر تب داریم / دیده ام گاهی در تب ماه می آید پایین / می رسد دست به سقف ملکوت.

(۳) گاه در بستر بیماری من حجم گل چند برابر شده است / و فزون تر شده است قطر نارنج شعاع فانوس.

(۴) و نخواهیم پلنگ از در خلقت برود بیرون / و بدانیم اگر گرم نبود، زندگی چیزی کم داشت.

۷۷- در کدام گزینه معنی و مفهوم شعر به درستی بیان نشده است؟

(۱) گاه گاهی قفسی می سازم با رنگ، می فروشم به شما / تا به آواز شقایق که در آن زندانی است / دل تنهایی تان تازه شود (در نقاشی من نکته زیبا و لطیفه ای است و شما با نگاه کردن به آن حال بهتری پیدا می کنید).

(۲) طفل، پاورچین پاورچین دور شد کم کم در کوچه سنجاقک ها / بار خود را بستم، رفتم از شهر خیالات سبک بیرون / دلم از غربت سنجاقک پر (شاعر دلتنگ کودکی خویش است).

(۳) چرخ یک گاری در حسرت واماندن اسب / اسب در حسرت خوابیدن گاری چی / مرد گاریچی در حسرت مرگ (هر چه بزرگ تر باشی، حسرت های بزرگ تری هم خواهی داشت).

(۴) من نمی دانم که چرا می گویند: اسب حیوان نجیبی است، کیوتر زیباست / و چرا در قفس هیچ کسی کرکس نیست / گل شبدر چه کم از لاله قرمز دارد (انسان هیچ گاه همه حقیقت را نخواهد فهمید).

محاسبات و نکته های مهم

۷۸- در همهٔ گزینه‌ها مفهوم متقابل با عبارت زیر وجود دارد به جزء گزینهٔ

«آه، رود، ای رود! چنین غره کف بر لب میاور / تناوریات / آماس، نه فربهی است / حماسهٔ تو را از من درودی نیست.»

(۱) زیباترین صدا، صدای درخت است / که همه عمر / از هیچ نمی‌نالد.

(۲) مادر گفت: جامه دیگر کن / برادرت تیر خورده است / بیا او را در باغچه خاک کنیم / سرباز گفت: می‌دانم مادر! خودم او را زده‌ام.

(۳) جز از مادرم ستاره، / درسی نیاموختم / که بر دوردست نشست / و بزرگی‌اش را به رخ نکشانید / - در همان حال که از خورشیدها بزرگ‌تر بود-

(۴) سلام بر درخت / که غرور تملک ندارد / و هر چه او راست / همواره فراچنگ / به پیشکش می‌دهد.

۷۹- در کدام گزینه کلمهٔ مشخص شده مفهوم نمادین ندارد؟

(۱) می تراود مهتاب / می‌درخشد شبتاب.

(۲) نگران با من استاده سحر / صبح می‌خواهد از من / کز مبارک دم او آورم این قوم به جان باخته را بلکه خیر.

(۳) نازک آرای تن ساقی گلی / که به جانش کشتم / و به جان دادمش آب / ای دریغا به برم می‌شکند.

(۴) مانده پای آبله از راه دراز / بر دم دهکدهٔ مردی تنها / کوله‌بارش بر دوش / دست او بر در.

۸۰- کدام گزینه با شعر زیر قرابت کمتری دارد؟

«گفتن از زنبور بی حاصل بود / با یکی در عمر خود ناخورده نیش»

(۱) آن زمان که مست هستید از خیال دست یابیدن به دشمن. (۲) آن زمان که تنگ می‌بندید / بر کمرهاتان کمر بند.

(۳) آی آدم‌ها که بر ساحل بساط دلگشا دارید! (۴) آی آدم‌ها که روی ساحل آرام در کار تماشا کنید!

۸۱- با توجه به شعر کدام گزینه نادرست است؟

«یک نفر دارد که دست و پای دائم می‌زند / روی این دریای تند و تیره و سنگین که می‌دانید.»

(۱) «دریا» نماد مشکلات جامعه است. (۲) «دریای تند و تیره و سنگین» حس آمیزی دارد.

(۳) مخاطبان شعر خود از مشکلات جامعه آگاهی دارند. (۴) برخی همیشه درگیر مشکلات هستند.

محاسبات و نکته‌های مهم

۸۲- کدام یک از گزینه‌ها درباره فعل «وداع کردستی» در عبارت زیر نادرست است؟

«می‌بینم که کارهای زمانه میل به ادبار دارد و چنانستی که خیرات مردمان را وداع کردستی.»

- (۱) وجه آن التزامی یا خیالی است.
(۲) ماضی نقلی است.
(۳) از نظر دستوری جواب شرط است.
(۴) فعلی سه جزئی است.

۸۳- کدام یک از گزینه‌ها به داستان دزد و نردبان در کلیله و دمنه کمتر ارتباط دارد؟

- (۱) این جهان جادوست ما آن تاجریم / که از او مهتاب پیموده خریم
(۲) از مقلد مجوی راه صواب / نردبان پایه کی بود مهتاب؟
(۳) مشنو حیلت خواجه، هله ای دزد شبانه / به شلولم به شلولم، مچه از روزن خانه
(۴) آبی است بدگوار و ز یخ بسته طاق پل / سقفی است زرنگار و ز مهتاب نردبان

۸۴- برزویه از این حکایت به عنوان تمثیل برای کدام یک از سخنان و اندیشه‌هایش استفاده کرده است؟

«همچون آن سگ که بر لب جوی استخوانی یافت، چندان که در دهان گرفت، عکس آن در آب بدید، پنداشت که دیگی است. به شره دهان باز کرد تا آن را نیز از روی آب بگیرد، آنچه در دهان بود، باد داد.»

- (۱) در معالجت مردم بدون هیچ چشم داشت.
(۲) در ترس از پشت پا زدن به خواسته‌های نفسانی.
(۳) در ستایش قناعت و بسنده کردن به روزی اندک.
(۴) در ستایش تدبیر و عاقبت‌اندیشی.

۸۵- در کدام گزینه حذف فعل کمتر است؟

- (۱) در ساختن توشه آخرت تقصیر نکنی، که بنیت آدمی آوندی ضعیف است پر اخلاط فاسد، چهار نوع متضاد، و زندگانی آن را به منزلت عمدی.
(۲) به صحبت دوستان و برادران مناز، که سور آن از شیون قاصر است و اندوه بر شادی راجح و با این همه درد فراق بر اثر.
(۳) از دنیا به آخرت می‌گریزم و از آخرت به دنیا، و عقل من چون قاضی مزور که حکم او در یک حادثه بر مراد هر دو خصم نفاذ می‌یابد.
(۴) دنیا را بدان چاه پر آفت و مخافت مانند کردم و موشان سپید و سیاه و مداومت ایشان بر بریدن شاخ‌ها به شب و روز، که تعاقب ایشان بر فانی گردانیدن جانوران و تقرب آجال ایشان مقصور است، و آن چهار مار را به طبایع که عماد خلقت آدمی است.

۸۶- کدام گزینه درباره عبارت زیر درست است؟

«هیچ علاجی در وهم نیامد که موجب صحت اصلی تواند بود و بدان از یک علت مثلاً امنی کلی حاصل تواند آمد، چنان که طریق مراجعت آن منسد ماند؛ و چون مزاج این باشد، به چه تأویل خردمندان بدان واثق توانند شد و آن را سبب شفا شمرد؟»

(۱) برزویه از این عبارت نتیجه گرفته است که کار پیشین خودش را باید رها کند.

(۲) برزویه مکر نفس را می‌خواهد نشان بدهد و دشواری مقاومت در برابر خواهش‌های نفسانی.

(۳) برزویه بر اهمیت محافظت از صحت بدن تأکید می‌کند و اینکه بیمار نشدن بهتر از نیازمند طبیب شدن است.

(۴) در این عبارت به علاج‌های طبی زمان خود انتقاد می‌کند و می‌گوید خردمندان فقط بعضی را بایست سبب شفا بدانند.

۸۷- در متن زیر کدام کلمه «متمم» نیست؟

آخر رای من بر عبادت قرار گرفت، چه مشقت طاعت در جنب نجات آخرت وزنی نیارد و چون از لذات دنیا با چندان وخامن عاقبت ابرام نمی‌باشد و هر آینه تلخی اندک که شیرینی بسیار ثمرت دهد، بهتر که شیرینی اندک که ازو تلخی بسیار زاید.

(۱) عبادت (۲) لذات (۳) تلخی اندک (۴) شیرینی اندک

۸۸- کدام گزینه نادرست است؟

(۱) زینهار تا این لفظ کسی را نیاموزی که از آن خلل‌ها زاید: فعل «زاید» اینجا ناگذر است.

(۲) هر طایفه‌ای را دیدم که در ترجیح دین و تفصیل مذهب خویش سخن می‌گفتند ... به هیچ تأویل درد خویش را درمان نیافتم و روشن شد که پای سخن ایشان بر هوا بود: برزویه به هیچ‌کدام از آیین‌های زمان خود وفادار نبود.

(۳) چندان که شربت مرگ تجرع افتد و ضربت بویحیی- صلوات‌الله علیه- پذیرفته آید، هر آینه بدو باید پیوست: اینجا «افتد» به معنای «اتفاق افتد» است.

(۴) زینهار تا در ساختن توشه آخرت تقصیر نکنی، که بینت آدمی آوندی ضعیف است: این «تا»یی است که گاهی بدون «زینهار» هم می‌آید؛ اما باز هم معنای «زینهار» را می‌دهد.

۸۹- در کدام گزینه وجه فعلی که زیرش خط کشیده شده، متفاوت است؟

(۱) در کتب طب اشاراتی هم دیده نیامد که بدان استدلالی دست دادی و یا به قوت آن از بند حیرت خلاصی ممکن گشتی.

(۲) هیچیز نگشاد که ضمیر اهل خرد آن را قبول کردی.

(۳) افسونی دانستم که شب‌های مقمر پیش دیوارهای توانگران بیستادمی.

(۴) قصد خصمان و بدسگالی دشمنان بر اثر، وانگاه خود که از این معانی هیچ نیستی و با او شرایط مؤکد و عهود مستحکم رفتستی که به سلامت خواهد زیست.

محاسبات و نکته‌های مهم

۹۰- در کدام گزینه حذف شناسه اتفاق نیفتاده است؟

- ۱) چون یک‌چندی بگذشت و طایفه‌ای را از امثال خود در مال و جاه بر خویشتن سابق دیدم، نفس بدان مایل گشت و تمنی مراتب این جهانی بر خاطر گذشتن گرفت.
- ۲) به رغبت صادق و حسبت بی‌ریا به علاج بیماران پرداختم و روزگار در آن مستغرق گردانید تا به میامن آن درهای روزی بر من گشاده گشت.
- ۳) من به حکم این مقدمات از علم طب تبرّمی نمودم و همت و نهمت به طلب دین مصروف گردانید.
- ۴) در بیابان تردد و حیرت یک‌چندی بگشتم و در فراز و نشیب آن لختی پویدید، البته سوی مقصد پی بیرون توانستم برد.

۹۱- نوع رابطه معنایی کلمات معطوف در کدام گزینه متفاوت است؟

- ۱) اگر در معالجت ایشان برای حسبت سعی پیوسته آید و صحت و خفت ایشان تحرّی افتد...
- ۲) خواستم که به عبادت متحلّی گردم که شعار و دثار من متناسب باشد.
- ۳) الحق راه آن دراز و بی‌پایان یافتم؛ سراسر مخاوف و مضایق، آن‌گاه نه راهبر معین و نه سالار پیدا.
- ۴) گرد تقبیح ملت خصم و نفی مخالفان می‌گشتند.

۹۲- در کدام گزینه حذف فعل دیده نمی‌شود؟

- ۱) این روا باشد که من در بند سخت / گه شما بر سبزه گاهی بر درخت
- ۲) ز آنک تاریخ است و هر سو پنبه‌زار / در میان پنبه چون باشد شرار
- ۳) کوری ایشان درون دوستان / حق برویانید باغ و بوستان
- ۴) دست و پای او جماد و جان او / هر چه گوید آن دو در فرمان او

۹۳- معنای بخش مشخص شده در کدام گزینه متفاوت است؟

- ۱) یاد آرید ی مهان زین مرغ زار / یک صبوحی در میان مرغزار
- ۲) تافت نور صبح و ما از نور تو / در صبوحی با می منصور تو
- ۳) ای گل تو دوش داغ صبوحی به چمن ساز کنیم / دیده مرغ صحرای به قدح باز کنیم
- ۴) خیز تا برگ صبوحی به چمن ساز کنیم / دیده مرغ صراحی به قدح باز کنیم

محاسبات و نکته‌های مهم

۹۴- نقش دستوری کدام واژه مشخص شده متفاوت است؟

- ۱) سنگ و آهن را مزن بر هم گِزاف / گه ز روی نقل و گه از روی لاف
- ۲) صاحب دل را ندارد آن زیان / گر خورد او زهر قاتل را عیان
- ۳) چون شنید آن مرغ کآن طوطی چه کرد / بس بلرزید اوفتاد و گشت سرد
- ۴) من ز شیرینی نشستم روتروش / من ز پری سخن باشم خمش

۹۵- نوع واژه مشخص شده در کدام گزینه متفاوت است؟

- ۱) آمد اندر گفت طوطی آن زمان / بانگ بر درویش زد چون عاقلان
- ۲) گر حجاب از جانها برخاستی / گفت هر جانی مسیح‌آسایی
- ۳) دیو را نطق تو خامش می‌کند / گوش ما را گفت تو همش می‌کند
- ۴) تو ز قرآن بازخوان تفسیر بیت / گفت ایزد ما رمیت از رمیت

۹۶- توضیح کدام گزینه درست است؟

- ۱) گر سخن خواهی که گویی چون شکر / صبر کن از حرص و این حلوا مخور (منظور از حلوا حرص است).
- ۲) ز آنک صحت یافت و از پرهیز رست / طالب مسکین میان تب درست (طالب حقیقی با وجود تب داشتن، سالک و تندرست است).
- ۳) پاره کرده و سوسه باشی دلا / گر طرب را باز دانی از بلا (وسوسه باعث غم و محنت می‌شود).
- ۴) فرع دید آمد عمل بی‌هیچ شک / پس نباشد مردم الا مردمک (بیت تأکید بر دوری از ظاهر بینی دارد).

۹۷- جزء مشخص شده در کدام گزینه نقش دستوری متفاوتی دارد؟

- ۱) ز ابر و خورشید و ز گردون آمدی / پس شدی اوصاف و گردون بر شدی
- ۲) این درختانند هم چون خاکیان / دست‌ها بر کرده‌اند از خاکدان
- ۳) در تو نمرودی است آتش در مرو / رفت خواهی اول ابراهیم شو
- ۴) ای حمیرا آتش اندر نه تو نعل / تا ز نعل تو شود این کوه لعل

محاسبات و نکته‌های مهم

۹۸- توضیح کدام گزینه درست است؟

- ۱) هر که او ارزان خرد ارزان دهد / گوهری طفلی به قرصی نان دهد (گاه طفلی گوهری گران را ارزان می خرد).
- ۲) باغ سبز عشق کو بی منتهاست / جز غم و شادی در او بس میوه هاست (عشق فراتر از غم و شادی است).
- ۳) این نه آن جان است کافزاید ز نان / یا گهی باشد چنین گاهی چنان (قوای روحی را نمی توان خرج کسب مال کرد).
- ۴) چون بهانه دادی این شیدات را / ای بها نه شکر لبهات را (با سخنان بی ارزش خود بهانه جویی کردی).

۹۹- با توجه به داستان پیامبران، جای خالی با کدام گزینه ها درست است؟

«... و ... را نه دریا یار شد / تا بر اعداشان به کین قهار شد؟ کوه ... را نه سوی خویش خواند / قاصدانش را به زخم سنگ راند؟»

- ۱) خضر، یحیی، موسی ۲) نوح، یحیی، موسی ۳) خضر، موسی، یحیی ۴) نوح، موسی، یحیی

۱۰۰- نوع پرسش در کدام گزینه متفاوت است /

- ۱) میل تو سوی مغیلانست و ریگ / تا چه گل چینی ز خار مرد ریگ
- ۲) گفت طوطی ارمغان بنده کو / آنچ گفتی و آنچ دیدی باز گو
- ۳) پیش از آن کین خار پا بیرون کنی / چشم تاریک است جولان چون کنی
- ۴) آنک او را نبود از اسرار داد / کی کند تصدیق او ناله جماد

محاسبات و نکته های مهم

